

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Capvt VI. Idem (a) Helien. Episcopo, & Archidiac. (b) Norantomix, &
Magistro H. de Gerst.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

quasi proflus illicitum, non esse servandum, quod à te Venetiis constituto fuit à Venetiis violenter extortum, sicut tua nobis infinuatio patefecit, ut videlicet neminem sis facturus Canonicum in Ecclesia sanctæ Sophiæ, nisi Venetum natione, vel qui continè per decennium Venetiis habitasset; quodque bona fide modis omnibus quibus poteris, laborabis, ut semper in Ecclesia sanctæ Sophiæ sit Venetus Patriarcha, salvo in omnibus Apostolicæ Sedis jure, auctoritate, reverentiâ, & honore; licet hæc conditio sit à te adjecta, & non sit in scriptis redacta. Præsentium tibi auctoritate mandamus, & in virtute Spiritus sancti præcipimus, quatenus juramentum illud nequaquam observes, cum Sanctuarium Dei non sit hereditario jure ab aliquibus possidendum, sed in omni gente, qui facit justitiam, acceptus est Deo: præcavens diligenter ne posthac Apostolicæ Sedis præceptum in præmissis articulis violes, iterumque delinquas; quoniam si de cætero solos Venetos in Ecclesia Sanctæ Sophiæ Canonicos institueris, & ad hoc impenderis operam qualemcunque, ut semper in eadem Ecclesia sit de Venetiis Patriarcha, in ipsa non ponendo Canonicum, nisi juret, quod nunquam alium, nisi de Venetiis eliget aut recipiet Patriarcham, nulla deinceps ratione super his poteris excusari. Sed nec illud observes, quod absque juramento diceris promississe, ut nemi-

nem Archiepiscopum præter Venetum in tota facies Romania. Ne verò prætextu juratorie cautionis, aut cujuscunque promissionis obtentu talia de cætero præsumantur, aut si præsumpta sunt, observentur. Nos obligationes hujusmodi auctoritate Apostolica irritamus, sub interpositione anathematis prohibentes, ne quis eas observare præsumat; ubique præcipimus, ut id Canonicis sanctæ Sophiæ non solum institutis, sed etiam institutendis cautè denuncies, quatenus hoc nefas valeat evitare. Licet autem plures debueris Deum timere quàm homines; ne jurares aliquid propter homines contra Deum; si tamen in illo juramento per vim & metum extorto præscriptam adhibuisti cautelam, aut juraveris salvo in omnibus Apostolicæ Sedis jure; aut reverentiâ & honore; nos tibi delictum tuum humiliter confitemur ex speciali gratia indulgemus, ut hujusmodi juramentum nullum possit tibi præjudicium generare, dummodo præceptum, quod salubriter tibi fecimus ad salvandum jus, auctoritatem, & honorem Apostolicæ Sedis, contra cujus statuta ea quæ sunt jurata, redundant, fideliter exequaris. Ceterum etsi præscripta nobis à tuis nuntiis secretò fuerint intimata, noteris tamen pro certo, quod quedam eorum certa relatione prius fuerant nostris auribus percepta.

CAPUT VI.

Idem (a) Helien. Episcopo, & Archidiacon. (b) Norantonia,
& Magistro H. de Gerse.

Cum venissent ad Apostolicam Sedem dilectus filius Magister Honorius Archidiaconus (c) Richemundiæ, & Magister Columbus Subdiaconus noster, l. de Eboraco & R. Avelnel, procuratores ven. l.n. Eboracen. Archiepiscopi, eos in confessorio nostro duximus audiendos. Fuit autem ex parte Archiepiscopi memorati propositum, quod institutio personarum, & custodia Ecclesiarum vacantium, ad eum in diocesi sua spectat, tam de jure communi, quàm consuetudine generali. Verùm quidam prædecessores ipsius quibusdam Archidiacon. Richemundiæ, tam institutionem, quàm custodiam personaliter commiserunt, eas sibi aliorum tempore retinentes, & liberè, sicut spectabat ad eos, utentes eisdem, ita quod Archiepiscopus, qui Eboracen. Ecclesiæ modò præest, Vv. de Chimili, quondam Archidiacon. Richemundiæ illas ad preces inclytæ recordationis R. (d) Regis Anglorum, de gratia speciali concessit, & eo in Episcopum post electo, sibi retinuit tanquàm suas. Et infra: Ad hæc Archidiaconus ipse respondit, quod cum inclytæ recordationis primus (e) H. Rex Angliæ apud Karlesolum Sedem Episcopalem vellet de novo creari, quia ex hoc Archid. Richemundiæ lædebatur, Rex ipse à bonæ memoriæ T. Archiep. Eborac. humiliter postulavit, ut in recompensationem ejusdem partis, quæ subtraheretur Archidiaconatui memorato prædictas concederet dignitates: Archiepiscopus autem annuit precibus postulantis, & tam institutiones, quàm custodias non personaliter Archidiacon. qui tunc erat, sed perpetuò, de consensu Eboracen. Capituli, Archidiaconatui reali, & liberali concessione donavit. Cum autem Archidiaconatus ipse in continua possessione, tam istarum, quàm aliarum etiam libertatum, multorum Archiepiscoporum, Regum, & Archidiaconorum temporibus extitisset, & sæpèdictus Archiepiscopus sine contradictione qualibet concessisset ipsum cum omnibus libertatibus suis eidem, post concessionem asseruit quod ipsum concesserat institutionibus & custodiis vacantium Ecclesiarum exceptis. Ipse verò timens, ne si negaret expressè, cum nondum Archid. esset possessionem adeptus, vel impedire

impedatur penitus factum ejus, vel diutius differretur, respondit, quod non solum de illo, sed de omnibus redditibus suis faceret quod Archiepiscopo complaceret. *Et infra:* Super hoc pars replicavit adversa, quod si renunciatio, vel abjuratio Archidiaconatus non noceret, super hoc tamen esset Archidiaconus, repetendi facultas adempta. Sed Archidiaconus libertates illas se non repetere respondebat, cum eis liberè, sicut prius, quando iter arripuit veniendi ad Sed. Apostolicam, uteretur, & earum possessione gauderet. Sed contra hoc iterum replicabatur, quod idem Archidiaconus in quodam Ecclesia sui Archidiaconatus non per Archiepiscopum postulasset institui, si talis institutio pertinebat ad ipsum, & ipse tunc ipsarum libertatum possessione gauderet. Ad quod Archidiaconus ipse respondit, quod per Archiepiscopum non institui, sed confirmari potius postulavit, licet quod se ipsum institueret, incongruum videretur. Nos igitur auditis quæ fuerunt hinc inde proposita, & plenius intellectis, (f) interlocuti fuimus, Archidiaconus esse in plena libertatum ejus Archidiaconatus (g) possessione tuendum, donec probatum legitime fuerit ex adverso, libertates ipsas Archidiaconus ab Episcopis personaliter fuisse concessas, cum in hoc casu, tam ante, quam post, & in ipsa etiam concessione Archiepiscopus eas retinere sic potuerit licite, tanquam suas, vel donec legitime probatum fuerit, easdem libertates Archidiaconus abjurasse: sed in hoc casu, si concessio fuit illa realis, Archiepiscopo nihil juris, vel utilitatis accedat, quia nos vel ad petitionem Eboracen. Ecclesie, vel per nos ipsos super hoc Archidiaconatus consulimus. Si ergo alterutrum ipsorum fuerit legitime comprobatum, Archidiaconus super libertatibus ipsis, si neutrum, Archiepiscopo silentium imponatur.

NOTÆ.

1. (a) *H. Elen.*] Ita legitur in tertia collectione, *sub hoc titulo cap. 3.* ex qua restituo inscriptionem, & litteram hujus textus. De Helien. Ecclesia egi in *cap. pastoralis, de rescript.* Etiam textus hic reperitur apud Hobeden. in vita Joann. Reg. Angl. & casum refert Alteserra in *presenti.*

(b) *Norantoma.*] In sexta collectione legitur *Norwicensi;* sed male; Norantomum enim est civitas Angliæ sub Comite Norantomensi, cujus meminit Vergilius in *hystor. Anglia, fol. 3. 35. 226. & 278.*

(c) *Richemundia.*] De quo Archidiaconatu egi in *cap. dilecti, de supplenda neglig.*

(d) *R. Regis.*] Richardi videlicet, qui appellatus fuit *Cor Leonis.*

(e) *Primus H.*] Henticus videlicet, qui anno 1135, curavit ut nova Sedes Episcopalis Carleoli poneretur, in qua Arnulphus primus Episcopus creatus sedit, ut refert Vergilius *lib. 11. hystor. Anglia, fol. 192.*

2. (f) *Interlocuti.*] *Judicio de interim,* videlicet, ut voluit Covar. *practic. cap. 17.* Commentarium hujus textus dedi in *cap. ut nostrum, de offic. Archid.*

(g) *Possessione tuendum.*] Nam adeo potens est possessio, maxime ubi per annos aliquot continuata reperitur, ut quis debeat in ea manuteneri ex titulo apparenti, licet non concludenti, quousque in judicio proprietatis vincatur, *cap. cum persona, §. penult.* ubi Joannes Andreas *num. 6.* Geminianus *num. 4.* Francus de *privil. lib. 6. n. 2.* notavit Abbas in *presenti, n. 8.* quem sequuntur Marefcotus *lib. 1. var. cap. 11. num. 36.*

Garcia de nobilitate, *gloss. 8. num. 4.* Solorzan. de *jure Indiar. tom. 2. lib. 2. cap. 28. num. 47.* Ex hoc etiam textu aperte probatur, possessionem antecessoris prodesse interdictis retinenda, quod procedit quando possessio est respectu rei, seu intuitu præbendæ, quia tunc non possidet beneficiarius, sed Ecclesia ipsa. Posth. *de manus, observ. 37. & observat. 55. ex numer. 90.* Barbosa *num. 2. voto 42. à principio.* Contrarium procedit si beneficiarius non sit usus illo jure, aut prærogativa intuitu beneficii, sed ex favore personali, & independente à præbendâ, tunc enim successor juvatur ejus possessione, Menochius de *retin. remed. 3. numer. 57.* Posth. *dicta observ. 55. numer. 89.* quod etiam ex præfenti textu deducitur: unde inferitur successorem in possessione Ecclesiastica non esse manutendum ex possessione antecessoris, qui in eam transtulit pensionem auctoritate Apostolica: quia possessio illa residebat personaliter penes antecessorem, & sic non transit in successorem, Garcia de *benefic. 1. p. cap. 5. numer. 470.* Posth. *dict. observ. 55. num. 155.* regulariter enim in translatione possessionis vetus extinguitur, & nova creatur, Gratianus *discept. cap. 113. num. 77.* è contrario si pensionarius est in possessione exigendi, quamvis decedat possessor beneficii gravati, continuatur possessio, & per consequens manutentio, contra quemcunque successorem in beneficio, quia pensio ipsa afficit beneficium gravatum, tanquam onus reale independente ab actuali possessore. Garcia *dict. cap. 5. num. 33.* Posth. *observat. 18. ex num. 34. & observ. 56. ex numer. 11.* Barbosa in *praxi exigendi pens. question. 2. p. 1. ex num. 44.*